

KÁRPÁTI LAPOK

Magyarországi Kárpát turistaegyesületek kiadványa

A turistaság, a honismeret, a természetvédelem terjesztésére

Kiadó, szerkesztő: Nagy Péter (peter.nagi@t-online.hu)

EKE vándortábor

Góbi a csodák birodalma

Vízitúrák: Al-Duna, Tisza

KEE rendezvényei, MKE kéktúrái

Gyimesfelsőloki turistatalálkozó

Európa legnagyobb turistatalálkozóját tartották augusztus 2-7 között Gyimesfelsőlokon, a fenyvesek, legelők, takaros faházak között kanyargó Tatros folyó völgyében. Ezen a gyönyörű helyen rendezte meg a Csíkszéki Erdélyi Kárpát Egyesület a XXIX. EKE Vándortábort.

A beiratkozás kedden, zökkenőmentesen zajlott, mindenki ajándéksomagot kapott, benne Dezső László csodálatos felvételekkel illusztrált, Barangolások a Gyimesek vidékén című kötetét.

Sátorverés után délután 6 órakor került sor az ünnepélyes megnyitóra. Üdvözölte a táborozókat dr.Kovács Lehel István, az EKE országos elnöke, Dezső László, a vándortábor fővédnöke, Magyarország csíkszeredai főkonzulátusa részéről Percze László konzul, Pap Imre, Gyimesfelsőlok polgármestere. Szabó Károly táborparancsnok, a Csíkszéki EKE elnöke, megköszönte ft.Berszán Lajos címzetes kanonoknak, hogy lehetővé tette a tábor megszervezését az Árpád-házi Szent Erzsébet Római Katolikus Teológiai Líceum térségében.

Berszán Lajos atyát a helybeliek Pap bácsinak nevezik. Ő a falu egyházi és szellemi vezetője. Nagy tisztelet övezi, szava meghatározó az ott élő emberek életében. Iskola alapító is. Neki köszönhető, hogy 1993. május 28-án Gyimesfelsőlokon elhelyezhették az Árpád-házi Szent Erzsébet Római Katolikus Líceum alapkövét. Egy év elteltével, 1994. szeptember 15-én kezdték meg az iskola tanárai és tanulói az első tanévet. Ennek a „sziklára épített háznak” Berszán Atya az alapítója, ma is a lelke, a motorja, a menedzsere és 2007-ig az iskola igazgatója is volt. A mindössze 32 gyerekkel induló líceumba ma már több mint négyszáz tanuló jár. 2010-től a gimnázium mellett már óvoda, általános iskola és esti tagozat is várja a tanulókat. Régebben csak néhány tehetősebb ember engedhette

meg magának, hogy gyermekeit városokban taníttassa. A tehetséges, rossz anyagi körülmények között élő gyermekek nem tudtak magyar nyelvű iskolába járni. A gyimesekben létkérdés az anyanyelvi oktatás, ami megakadályozza beolvadásukat. Ezt valósította meg Berszán Lajos atya. Az ünnepélyes zászlófelvonás után László Csaba szavalatával és a helyi Kesice Népráncgyűttes közönségsikert arató előadásával zárult a tábormegnyitó.

Szerdán indultak a túrák

A turisták 16 féle kirándulás közül kedvükre válogathattak, megismerkedhettek a gyimesi táj páratlan szépségeivel, lakói vendégszeretetével, hagyományaival, ízletes ételeikkel, táncaikkal, zenéjükkel.

A szekeres túrán a Muhos-esztana meglátogatása szerepelt a programban, Ilyés Erzsébet és Román Tamás vezetésével. A házigazda Prezsmér Fülöp, aki a Gyimesvölgyi Vendéglátók Turisztikai Egyesületének referense, a sajtókészítés titkaiba vezette be a turistákat. Szalonnát és kolbászt is lehetett sütni.

Autóbuszos honismereti túrán Petres László vezetett a moldvai csángókhoz. Nagypatakon, Forrófalván, Klézsén, Esztenkán, Trunkon jártunk. Somsokán a hagyományörző Benke házaspár, Pável és Paulina, ízletes gyümölcsparlattal, fánkkal vendégelték meg, majd közkívánatra csángó népdalokat énekeltek.

A legtöbben a **Naskalat-túrán** vettek részt Nagy Attila és Pászka Ervin vezetésével. Érdekes, hogy ez a túra szerepelt az első helyen a minden igényt kielégítő, tartalmas, szépen kivitelezett programfüzetben. A 280 turista a Csíki-havasok egyik legmagasabb csúcsával és környékével ismerkedett meg. A Naskalat vonulata vízválasztó az Olt és a Tatros vízrendszere között.

Sokan esküdtek arra, hogy a legérdekesebb kirándulás a **Karakó-túra** volt. Ezen 241-en

Nagy Attila túravezetővel változatos útvonalakon, szébbnél-szebb tájakon haladtunk keresztül

A képen látható esztenában sajt és orda kóstolására, valamint vásárlására volt lehetőségünk

Naskalat-túra

vettek részt Péterffy Ágnes Katalin és Solti Adél vezetésével. A közel 51 km-es Csíkszereda-Gyimes monumentális vasútvonal egy részét érintette a túra, melyet 1897. október 18-án adták át a forgalomnak. A magyar vasútépítés egyik legkiemelkedőbb megvalósításaként tartják számon. A nehéz terepviszonyok miatt

alagutak fúrására, völgyhidak építésére volt szükség.

Három **kisgyermekes és családi túra** között lehetett választani. Az egyik a Bagolyvár sziklához, majd Görbepatakán keresztül a Szent Benedek-kápolnához vezetett. A görbepatakiak ezen a búcsújáró helyen kérik Szent Benedek közben-

járását, Európa védőszentjét, hogy a 2007. július 11-i ítéletidő pusztítása ne következzen be többé.

Kerékpárral 20 kilométert lehetett megtenni a Gyimesi-hágón, Pogány-havason, Széphavason. Nehezebb volt a kerekedés a Csí-

ki-havasok gerincén, valamint a Naskalaton. A **fotósoknak** is bőséges témát nyújtott Borospatakán a gyimesi csángó skanzen és környéke, a völgy szemet gyönyörködtető természeti adottságai.

Az Apa-havas túrát Daday Hunor vezette, segédei voltak Péter Levente és Molnár Balázs

Létszámellenőrzés a túránk végén

Sebő Ödön hadnagy keresztje

Egy felújított határhalom

Apa-havas túra

*A pénteki Hegyes-havas túrán készült csoportkép.
Túravezetőink Márton Adél, Márton Gyula, Birtalan Ágota, Hajnó Kata voltak*

A túrák után érdekesebbnél érdekesebb előadásokon lehetett részt venni

Ámultunk **Dezső László: Medve** című kötetének bemutatóján, a mesés felvételeken, az igaz meséken a kárpáti barna medvéről. **Dr. Kovács Lehel István** is számos turistának dedikálta **Szobor a hegyen** című könyvét, mely a brassói Cenk-tetőn állott Árpád-szobor történetéről szól. **Hazajáró közönségtalálkozón** sokan köszöntötték a nagy népszerűségnek örvendő Kenyeres Oszkárt.

Küldöttgyűlés, tisztújítás

Pénteken délután került sor az EKE nyári küldöttgyűlésére, mely egyben tisztújító közgyűlés is volt. **Dr. Kovács Lehel István** országos EKE elnök két mandátumon, nyolc éven

át vezette ezt az egyik legnagyobb magyar civil szervezetet. Az alapszabályzat szerint újabb elnöki tisztséget nem vállalhatott. Beszámolójában elmondta, erős szervezetet ad át. Az egyesület három új tagszervezettel bővült. Nemzetközi szintre lépett az egyesület, több külföldi turista szervezettel létesített kapcsolatot. Számos programban vettek részt erdélyi fiatalok. Beindult a nemzetközileg elismert túravezető képzés. Sikeresnek mondható a két új kiadvány is, az EKE-kisokos és az EKE-bakancs.

A küldöttgyűlés egyhangúlag elfogadta a Dési EKE felvételi kérését, ezzel a 18. tagszervezet lett.

A tisztújítás során **Szabó Lászlót**, a Szatmári EKE elnökét választották országos elnöknek. A titkári teendőket továbbra is **Veres Ágnes**

Dezső László a *Medve* című könyv szerzője és Nyisztor Miklós a bemutató szövegírója. A helyszínen vásárolt könyv dedikálva lett, ráadás volt a 2023. évi naptár és egy medvevel sorsjegy

végzi. A hat alelnök között ott van brassói elnökünk, **dr.Kovács Lehel István**. A jövő évi jubileumi XXX. EKE Vándortábor megrendezését az országos vezetőség hatáskörébe utalták.

További programok

Péntek este a **Gyimesvölgye Férfikórus** népdalokkal szórakoztatta a táborozókat, majd vezetésükkel sokáig nótáztunk a tábortűz körül.

Szombaton **természetismereti vetélkedő** folyt a tíz évnél nagyobb gyerekeknek, többen métáztak, népi fajtáékokkal ismerkedtek, zsákbaftás, palacsintaevés is műsoron volt. A táborzárás előtt került sor a **táncháza**ra, gyimesi táncokat lehetett tanulni.

Szombat délután rendkívüli eseménynek lehettünk tanúi. A már **hagyományos nemzedékek találkozóján** szép gyimesi népviseletben gyülekeztek a negyvenévesek és vonultak a római katolikus templomba. Az **ünnepélyes szentmisét Berszán Lajos atya** tartotta

Péterffy Ágnes Katalin a gyermekeknek mutatja a Medve könyv szebbnél-szebb fotóit

Ambrus István lelkésszel, egykori tanítványaival. Érdemes megjegyezni, 41 éve érkezett Berszán Atya Gyimesfelsőokra. Addig a községből senki sem választotta a papi hivatást. Azóta tanítványai közül többen lettek lelkészek, orvosok, pedagógusok.

Szombaton 18 órakor kezdődött a **záróünnepség**. **Szabó Károly** táborparancsnok, a Csíkszéki EKE elnöke sikeres vándortábori tevékenységről adott számot. A táborba 1.033 turista jelentkezett be. Országunkból 664, Anyaországunkból 355 turista érkezett. Hollandiából nyolcan, az Amerikai Egyesült Államokból ketten vettek részt, de jöttek Ausztriából, Belgiumból, Svájcból, sőt Kolumbiából is. A legfiatalabb táborozó a 6 hónapos **Molnár Ünige**, a legidősebb a 86 éves **Búzás Mihály Barna** volt, a nagyváradiaktól.

Brassóból 35-ön vettünk részt, a kis 5 éves **Brok Sophie** volt a kedvenc, akit anyukája és nagyszülei hoztak el. **Dr. Kovács Lehel István** díszoklevelet kapott 8 éves eredményes munkásságáért. Az év embere **Böjthe-Beyer Barna** lett (EKE Marosvásárhely), kiváló informatikai tevékenységéért. Az EKE-osztályok közül ebben az évben a pálmát a **Csíkszéki EKE** vitte el, mint a legjobb működő egyesület, a vándortábor példás megrendezéséért. Brassóból **Nádudvary Györgyöt**, Sándor József díszoklevéllel tüntették ki, a 12 éves Cenk alatti mozgalom elindításáért. Sándor József az 1885. áprilisában létesült Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület alapító tagja, később főtitkára lett. Az EKE 1891. évi megalakulásában is jelentős szerepet játszott. **László Csaba** magasztos szavalatában hallhattuk Wass Albert Erdély című költeményét, majd a **Csíkszéki EKE néptáncosai**, a **Zergék** arattak megérdemelt közönségsikert. **Vass Nimród István**, gyimesfelsőloki plébánossal mondtunk hálaimát a felejthetetlenül szép napokért. A tombolahúzásnál közülünk **Mezei Jucinak** kedvezett a szerencse, 500 lejes vásárlási utalványt nyert. Hajnalig tartó retró buli következett.

Vasárnap, az 1902-ben felszentelt Szent András római katolikus templomban, a reggeli

Dr. Kovács Lehel István ismerteti a Szobor a hegyen című könyvét

Szabó Károly vette át a legjobb EKE osztálynak járó díjat

fél kilences szentmisén, néhányan megköszöntük a Jóistennek, majd a mise végén **Berszán Lajos** atyának a sikeres vándortábort.

Táborbontás után a jövőbeni viszontlátás reményében búcsúzkodtunk.

Nádudvary György, EKE Brassó
Fotók: Nagy Péter, Kárpát Egyesület Eger

Kárpát Egyesület, Eger rendezvényei

A Kárpát Egyesület, Eger túravezetői az aktuális éves programot mindig azt megelőző év végén készítik el. A sok változó pl. tömegközlekedési menetrend módosítása, betegségek, kiegészítések, stb. miatt év közbeni változások lehetségesek. Emiatt a karpategyesuleter.hu oldalon a „Túránk, Kupáink” legördülő menüpont alatt található „xxxx évi túranaptár” gyakori felkeresése ajánlott.

Amióta kegyvesztett lettünk a postaládákba bedobált reklámújságban, jelentősen lecsökkent a kirándulásainkon résztvevők száma. Főleg az idősebb túrázók tájékozódtak e kiadványból, hiszen nekik távoli az internet világa, emiatt elmaradoztak tőlünk. Szerencsére, a fiatalabbaknak a honlapunk felkeresése nem gond és gyakran látjuk őket a kalandos utainkon.

A kutyás gazdik sem hagyják otthon a kedvencüket, a négylábúak is szeretnek velünk túrázni. A gyermekes szülők is időnként elhosszabb csemetéiket, hiszen a természet, a túrázás szeretetét próbáljuk számukra is átadni. Sajnos ez utóbbi sok esetben nem sikerül, hiszen egy 20 km hosszú, elvadult, kidőlt fás környezetben a fel-le-fel-le gyaloglás rém unalmas és megterhelő számukra. Ellenkező példa is van, amikor Iringó „kicsi” fia mindannyiunk figyelmét felhívta egy közönséges kórónak titulált értékes növényre (Kárpáti Lapok 2014/2. szám „Meglepetések túrája” 30. oldal).

A következő képsorokban a Kárpát Egyesület, Eger idejében, azaz 2022-es programjainak sikerrel megvalósított eseményeit foglaltam össze. Természetesen csak az általam bejártakról tudok fényképpel szolgálni, mert másoktól nem kaptam visszajelzést.

Nagy Péter, KEE

Az új év első hétvégéjére mindjárt két kirándulás lett szervezve. Így aki nem ért rá szombaton, az vasárnap tudott a kárpátos csapattal évet kezdeni. Néhányan ráértünk mindkét nap, éltünk is a közösségi gyaloglás élményével.

A Gilitka kápolna előtti felvétel a vasárnapi Évadnyitó túrán készült. A teljes megtett útvonal: Bélapátfalva – Telekessy vendégház – Gilitka kápolna – Antónia vadászlak – Szarvaskő – Les-ház – Eger Berva. A szép napsütéses időben megtett kirándulást Tietze Nándor vezette és a megtett út hossza volt 16,5 km, a fellle pedig 484/591 m.

A szombaton megrendezett Évadnyitó túrát Sikfőkút – Attila-forrás – Cseres-tető – Vasbánya-nyereg – Vár-hegy – Nagy-Eged – Eger útvonalon jártuk végig. A bemutatott felvétel a túránk legmagasabb pontján, a Vár-hegy tetején – az egykori kilátó helyén – mutatja kirándulóinkat. Nagy Péter túravezetésével megtett út hossza 16 km, szintemelkedése pedig 600 m volt.

Nagy-Eged túra kupa átadó

A Nagy-Eged hegy a Délnyugati-Bükkben fekszik, tengerszint feletti magassága 537 méter. Az Egrí Borvidék emblematikus termőhelye, Magyarország legmagasabban fekvő szőlőterülete. A Nagy-Eged Túra Kupa célja szűkebb környezetünk természeti értékeinek megismertetése, a természetben űzhető szabadidős sportokra való ösztönzés és az egészséges életmód népszerűsítése. A hely szelleméhez méltóan a túramozgalom teljesítői boros kupát szerezhetnek. *A képen az ötletgazda és főszerző Herperger Anita aki Tietze Nándor segítségével az ünnepi tortát szeletelik.*

A Bükki kihívás egy téli, éjszakai 20-30-45 km hosszúságú teljesítménytúra jellegű, egyéni verseny. A Bükki kihívást a főszerző Tietze Nándor a teliholdra időzíti, amit az idén a sűrű hóesés eltakart. A közölt felvétel 2022. január 29-én megrendezett túrán, a varróházi pecsételő helyen lett exponálva.

Február 12-én szombaton *Nagy Péter* vezette a *Bélapátfalva – Bélháromkúti apátság – Kőbánya – Bélkő-nyak – Holtember-tető – Szarvaskő* útvonalon kirándulóinkat. Havas tájban reménykedtünk, de ezen a télen kevés jutott belőle. A viszonylag tiszta időben mentünk 800 m-es szintemelkedéssel 18 km-t.

A fotó a Bélkő-bánya magaslatán készült. A hó maradványa az északi oldali kőhányások tövében feltűnik. A háttérben a Mátra vonulata is jól kivehető.

A „Mátra” fedőnevű túrák a markazi *Szűcs Gábor* túratársunk elképzelései, bejárásai alapján készültek. Az idei első a „Mátra-1” elnevezésű volt. Március 5-én szombaton 15 km hosszúságú *Parádfürdő kőrház – Sándor-rét – Ilona-völgyi-vízesés – Markazi-kapu – Hegyes-tető – Markazi várrom – Markaz* útvonalat kellemes időjárási körülmények között sikerült végigjárni. Meglepett minket a Markazi vár egy jelentős méretű falazatának leomlása.

A kép Markaz fölötti pihenőhelynél készült. Háttérben a Markazi-tó és a Visontai hőerőmű.

Március 27. vasárnap. A *Háztól házig a Bükkben* egy jelvénytérző túrazomogalom. Gazdája *Benkó Zsolt*, aki a KEE üzemeltetésű turista házak korábbi bejárás mozgalmát kibővítette és egy jelvénytérző túrazomogalom alakította. Kapcsolódva ehhez, de maradva a korábbi „*Bükk szállításhe-lyeink*” bemutatónál, kettesével sorba járjuk a KEE fenntartású helyeket. Az idei első házaspár sétája a *Les-*, illetve *Gubaréti-ház* volt. *Nagy Péter* vezette túra fotója a *Les-ház* mögötti napos oldalon készült.

A „Bükki szálláshelyeink” program folytatásaként, április 9-én Bélapátfalváról indultunk. Már a Nagy-Pereszne kilátóhelyről a Bél-kő felé nézve nem sokat láttunk, ezért a kedvezőtlen időjárás miatt túránk legmagasabb pontját, az Őrkő tetejét kihagyva, egyenesen mentünk az **Őrkő-házhoz**. Rövid pihenő és nézelődést követően tovább indultunk a **Peskő-házhoz**. Ittunk a Peskő-forrás vizéből, majd a Peskő-völgyön keresztül Felső-tárkányba érve befejeztük a kirándulást. Néhány nevezetes pont kihagyása ellenére is megtettünk 20 km hosszúságú utat.

A képen ázott túrázóink a Peskő-ház előtt.

Az éves programterv készítésekor még nem tudtuk, hogy újabb kulcsos házhoz jutunk. Május 7-i „Bükki szálláshelyeink” folytatásaként, a **Tamáskúti-** és a **Samassa-ház** meglátogatása volt tervbe véve. Újratervezés következett és beiktattuk a még felújítás alatt lévő **Stimecz-házat**. *A közölt felvételen az látszik a háttérben.*

A KEE „Erdőjárók” túraprogramjának **Sipos Viktor** a gazdája. Május 21-én láthattuk a **Megyehatár – Pazsag – Hosszú-völgy – Völgyfő – Török út – Bükkszérc – Noszvaj** útvonalon kizöldült természet csodáit. *A fotón az Erdőjárók pihennek a Bükkszérc közeli Hódos-tetőn lévő Patkó sziklán.*

A fekvő kép a Simakői-Átjáróbarlangot, az álló kép pedig a Vöröskői-forrásbarlang bejáratát mutatja.

Éves túraprogramban nem szerepelt, de a hétvégén lustálkodni nem akaró túratársak számára rögtönzött kirándulás volt a *Simakői-átjáróbarlang* megkeresése. Az Országos Kéktúra útvonalán a Déli-Bükk köveit járva, a barlangot rendszeresen elkerültük. Amit a térkép szerinti kitaposott úton haladva, hamar meg is találtunk. Azóta is motoszkál bennem a kérdés, miért átjáró? (Ami csak elvi kérdés, hiszen ahány térkép annyi elnevezés.) Halmozva a barlangi élvezeteket, még a *Vöröskői-forrásbarlangot* is célba vettük.

A *Tárkány-ferrata* (bővebben Kárpáti Lapok 2022/1. szám 11. oldal) meg a *Boldogasszony papucs* sem volt össznépi program. Míg előbbihez via-ferrata felszerelés és annak használata szükséges, az utóbbi pedig fokozottan védett növény.

A felvételen Czenhe Örkény barátunk éppen a drótköteles szakaszra lép.

„Kő dolgok” június 11. szombat
 A Kőkultúra emlékeit rendszeresen látogatjuk. Talán már unalmas volt a sok kaptárkő nézése, mert csak egy, mindenre elszánt túratárs vállalkozott az útra. Kibővítve az eredeti programot, először elmentünk Szomolyára. Körbejártuk a szépen kiépített *Szomolyai Kaptárkövek Természetvédelmi Területet*. Majd gépkocsival átmentünk *Cserépváraljára*. Gyalogos főútvonalunk a *Kő-völgy – Dobi-rét – Kőhodály – Mangó-tetői kaptárkövek* látványos részei voltak. Kicsit kóboroltunk a térképen jelzett kisebb jelentőségű – a növényzet által eléggé eltakart – kaptárkövek felé is. *A felső fotón a Szomolyai kaptárkövek részlete, a középsőn pedig Cserépváralja kőhodály egyik terme látható.*

A „Keresztül a Bükkön” túrámból kettő eltérő irányú van. Július 9-én a *Dél-Észak* változatot teljesítettük. Útvonala *Felsőtárkány Fűtőház – Szilvási-kő – Istállós-kő – Szilvásvárad*, hossza pedig 20 km. Kapaszkodni kell rendszeren, hiszen a Bükk-hegység legmagasabbnak mért, Szilvási-kő elnevezésű 960.715 m pontjának meglátogatása a fő cél. *Erről már több képet is készítettünk, most az érkezési oldalon, a Szikla-forrás előtt kattintottam.*

Szeptember 10-én szombaton *Kelet-Nyugat* irányban mentünk „*Keresztül a Bükkön*”. Az útvonal *Répáshuta Hárskúti elágazás – Három-kő – Tar-kő – Cserapes-kő – Pes-kő – Őr-kő – Bél-kő – Bélapátfalva*, a Déli-Bükk nevezetes és szép kilátással rendelkező csúcsai voltak. Gyalogolni 22 km-t kellett, az összes megtett szintemelkedés pedig 800 m volt.

Karcsai Imréné trükkös módon készítette csoportkép a Bélkőnyak kilátópontja előtt készült.

A „*Mátra*” túrasorozat *Markaz – Markazi-kapu – Disznó-kő – Sas-kő – Kékestető – Éva-kő – Hegyes-tető – Markaz* útvonalának gyalogos bejárása szeptember 24-e szombaton történt. A Markazi várral szemben lévő hegyoldalon még a bögő szarvasok látványának is örvendeztünk. A 20 km hossz és az 1100 m teljes szintemelkedés nem gyötörte meg a túrázókat. Kényelmes, nézelődős, a természeti szépségekben gyönyörködő kirándulás volt. *A fotó a Hegyes-tetőn (629 m) készült.*

Az idei 3. „*Mátra*” túrát október 8-án jártuk végig. Az útvonal ne legyen unalmas, ezért az eleje változott: *Markaz – Kis-kő – Négyeshatár – Disznós-forrás – Kékestető – Sas-kő – Disznó-kő – Markazi-kapu – Rókalyuk – Hegyes-tető – Markazi várrom – Markaz*. Borús-felhős, időnként enyhén napos időjárási körülmények mellett jártuk végig a tervezett útvonalat, remélem mindannyiunk örömeire. *A „művészfotó” a Markazi vár falmaradványáról készült.*

Idén harmadszor került megrendezésre a „*Gyuri bácsi emléktúra*”. Ilyenkor Bónusz György, a Kárpát Egyesület Eger – 2020-ban, 69 éves korában elhunyt – oszlopos tagjára emlékezünk (Kárpáti Lapok 2020/2. 6. oldal). Az emléktúra mindig más és más útvonalon kerül megrendezésre, hiszen Gyuri bácsi mindenfelé „kóborolt”, vezetett túrákat. Október 22-én a *Felsőtárkány – Vadaskert – Miklós völgy – Sasnyak – Várkút – Gyökeres út – Kőbánya – Felsőtárkány* útvonalat jelölte ki és vezette *Sipos Viktor*. A kellemes őszi időben megtett útvonal hossza 14 km, szintemelkedése pedig 400 m volt. Az emléktúra résztvevői *Benkó Zsolt* által tervezett és elkészített jelvényt kaptak. *A csoportkép a Kövesdi-kilátónál készült.*

November 5-e szombat „nem szeretem” esős nap volt. Ilyenkor csúszós-mászás „*Kaptárkövek*” sorozat *Cakó-tető – Nyerges-tető* túra helyett, Síkfőkút és környéke lett megnézve. Gyorsak voltunk, ebédre már hazaértünk Egerbe.

A képen: esős őszi hangulat Síkfőkúton

„Egyesületi évzáró Tamás-kúton” címmel hirdettünk programot december 10-én szombatra. *Tamás-kúti-házban* a hagyományainknak megfelelően ebéddel és poharazgatással zártuk a túraévet. Az esős idő miatt kevesen vállalkoztak a *Felsőtárkány–Tamás-kúti-ház* gyalogtúrára, emiatt a gépkocsival érkezők voltak többségben. A bükki vaddisznókat ért kórság miatt a vadpörköltről le kellett mondanunk, ennek ellenére senki sem volt elégedetlen a kondérban főzött étellel.

Az idei *Találkozás a Mikulással* december 3. szombatra lett meghirdetve. A korábbi évektől eltérően, a legújabb kulcsos házunkba, a *Stimecz-házba* hívtuk a Mikulás kedvelőket. Sajnos a kisvasút felújítása még mindig nem történt meg, ennek ellenére gyalogosan ill. kerékpárral sokan vállalták a *Felsőtárkány – Varró-ház – Stimecz-ház* kb. 4,5 km hosszúságú utat.

A Mikulás alaposan felkészült a találkozásra, hiszen kicsiknek és nagyoknak egyaránt volt a „zsákjában” minden jó. Piros alma, mogyoró ugyan hiányzott a kínálatból, de szaloncukor, meleg tea, teperős pogácsa, *Szajlai Tamás* által frissen sült szalonnás-kolbászos szendvics volt a kínálatban. A felnőtt Mikulás rajongók még forralt bort is kaphattak.

Tietze Nándor volt a remekül sikerült és nagy létszámú rendezvény fő szervezője, lebonyolítója.

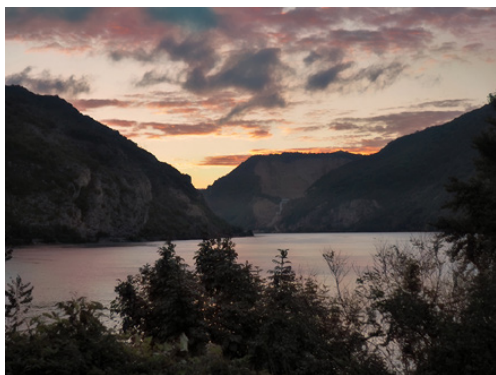
A fekvő képen a Mikulás pözöl a felvétel kedvéért. Az állón pedig egy kívánság levelet vesz át a kerékpárral érkezett Mikulás rajongótól.

A csatolt felvételen Tábori Péter besegít a főzésbe

Szívemnek kedves Al-Duna

Mályi József október 1-8. napokra vízitúrát szervezett. Így írt erről: „Szívemnek kedves Al-Duna. Tizedmagammal ismét a vendége lehettem. A terv az volt, hogy kajakokkal, kenekkel levezünk Galambóctól Kladovoig. A vízitúrához kissé rossz, szeles időt fogtunk ki. Nem is tudtuk a vizes programunkat teljesíteni, de amit a vízről érdemes volt bejárnunk, azt maradéktalanul teljesítettük. Ráadásul a két partoldal magaslatait is bejártuk. A társaságnak így abszolút kerek története kerekedett a Vaskapuról.”

Magyarországi Kárpát Egyesület túrái

Kéktúra kalandozás: Gete tetején, Gerecse szikláin

Kalandozásaink során Dorogig már évekkkel ezelőtt eljutottunk a kék úton, 2022. tavaszán két rövid, de látványos szakaszt jártuk be Dorogtól Mogyorósbányáig.

Bár április 23-án szép túraidő fogadott, többen nem értek rá, így végül az örökifjú Misi bácsival ketten vágunk neki a Getének. A dorogi vasútállomástól némi pecsét- és jelzskeresés után kb. 6 km-es többnyire egyenletes emelkedőn közelítettük meg a 455 méter magas Nagy-Gete csúcsát. Néhány faluvégi házikó, egy Bányász kör túraállomás és emlékmű után következett az első erőpróba: egy párszáz méteres erősen emelkedő szakasz, ahol az előző napi eső teljes szélességében csúszós sártengerré változtatta az utat. Egy-két lépés felfelé, egy csúszás vissza, és egy tonna sár tapadása a bakancs talpához. Néha a változatosság kedvéért az ember legalább azon a szinten ragadt bele a sárba, ahová lépett. Az út menti akácnak és csipkebokornak is elég szúrós természete volt, így kapaszkodni sem lehetett bele. Misi bácsi megpróbált kerülni az út mellett a legmeredekebb részen, de ez erős bozótharccal járt. Ráadásul egy idő után olyan sűrű lett a tűskés bozót, hogy már csak az alvó

Nagy Gete, a háborút is látott mohos rönkasztal

Nagy-Gete, Misi bácsi és a pazar kilátás

Bokatörő útviszonyok Tokod felé

Csipkerózsika hiányzott a közepéből, így nem volt mese, Misi bácsi is visszaterelődött az útra, de legalább az emelkedő felső részéig feljutott a bozótban, ahol már kevésbé volt meredek és csúszós az ösvény.

Innentől száraz terepen folytatódott a meletteles utunk, a Kis-Getén ebédelés után végre kiláttunk az erdőből-bozótból a déli irányba, a közeli Nagy-Getén pedig északi és nyugati irányba nyílt pazar kilátás a sziklákról. A csúcsmelletti bozótban egy hatalmas katonai bunker

Tokod végállomás, a helytörténeti múzeum (volt iskola) épülete. Háttérben a Nagy-Gete

is található, a mellette lévő mohos rönkasztal olyan régi, hogy egy helyi túrázó szerint még a világháborús katonák is ülhettek mellette.

Jött a második erőpróba: egy 40-50 fokos sziklás lejtőn kellett leereszkednünk, és a korábbi eső miatt a sziklák között a talaj is csúszott. Egyszer-egyszer sikerült fenékre érkezni, de szerencsére néhány horzsolással megúsztuk. Egy kilométer után a lejtő enyhébb lett, de ugyanolyan sziklás, bokatörő, vagy mély vízmosásokkal tarkított út vezetett egészen Tokod határáig. Időnként pihenésképpen a tájban gyönyörködtünk, ha kiláttunk a

bozótból-erdőből. Tokodig a két és fél kilométeres utat több mint másfél óra alatt tudtuk megtenni, de legalább egészségesen leértünk a lejtő aljára.

Már a bokatörő lejtő legtetején elgondolkodtunk rajta, hogy fordított útirányt kellett volna választanunk, és ezt mindenkinek erősen javasoljuk, de ott már nem volt sem kerülő- sem visszaút. Eredetileg a tokodi pincéig terveztünk eljutni, de a faluból már látszott, hogy egy újabb sziklás domborulat esik útba, így megfáradt térdünkkel-bokáinkkal és egyéb harci sebesüléseinkkel inkább buszra szálltunk Tokodon.

Kalandozásunkat május 14-én folytattuk Tokodról Mogyorósbányára. Mielőtt útra keltünk volna, szinte véletlenül betértünk a templom mellett egy jelzetlen nyitott ajtón a régi iskolából kialakított falumúzeumba, ahol nagyon színvonalas gyűjteményt fedeztünk fel: a falu múltjának emlékeibe, a helyi tárgykultúrába, népi mesterségek emlékeibe és viseletbe öltöztetett babagyűjteménybe nyertünk betekintést több régi osztályteremben.

Népi iparművészeti emlékek a múzeumban

Hegyes-kő

Pihenő a Tokodi pincéknél

Sajnos csak májustól szeptemberig vannak nyitva, mert az épület fűtése megoldatlan, de minden arra járónak javasoljuk a megtekintését. Sokkal nagyobb hírverést érdemelne ez a gyűjtemény, mint amennyi az utcáról látszik belőle, mert még az sincs kiírva az épületre, hogy múzeum.

Verőfényes napsütésben nagy lendülettel indultunk a falu fölött magasodó Hegyes-kő felé, de a hegyoldalban kanyargó utcán látott fürge gyík tempóját nem tudtuk felvenni, örültünk, hogy le tudtuk fényképezni. De nem is rohantunk, inkább gyönyörködtünk a hegyoldalról egyre inkább kibontakozó tájban. A Hegyes-kő tetejéről pazar körpanorámában lehet gyönyörködni, a sziklákhoz pedig muszáj hozzászokni, mert jó sok van belőlük. A tokodi pincékhez ereszkedés a vége felé kezdett kissé kellemetlenül meredekké és bokatoróvá válni, de nem panaszkodtunk, mert a felfelé haladók sokkal többet küzdöttek vele. A pincéknél begyűjtöttük az újabb pecsétünket és a pecsételő hely mellett egy szépen kiépített pihenőhelyen bokapihentető uzsonnaszünetet tartottunk.

A takaros pincesorok mellett továbbhaladva a hegyoldalban néhány elhanyagolt, illetve beomlott pincét láttunk a falu végén, de a többi pince gondozott. A kövek is kifogytak a lábunk alól, végre kényelmes járású ösvényen emelkedtünk. Az erdőbe térve néhány vendégváró tábla csalogatott az egyik pincéhez „Keresd a Máguskát!”, „Max 5 perc és kezdedben lehet egy jó hideg fröccs!” és „Szomjas vagy?” felirattal, de sajnos a fröccsívás élvezetéhez visszafelé kellett volna ha-

ladnunk. A környék összes sziklája a pincék és Mogyorósbánya közötti Kő-hegy tetején gyűlt össze, ahonnan szép kilátásban volt részünk észak felé. Egy szembejövő helyi túrázó felvilágosított bennünket, hogy az alattunk lévő meredély egy kőfejtőt rejt, ahol sziklamászó gyakorlatokat is tartanak. Laci mindjárt le is akart mászni megtekinteni a terepet, de egy több, mint 100 méter magas sziklaformáció tetején álldogáltunk, a kőfejtő alattunk volt egy függőleges fallal és egy (vagy ki tudja, mennyi) ismeretlen hosszúságú és biztonságú keskeny ösvénnyel, a buszunk pedig kb. 25 perc múlva indult Mogyorósbányáról, úgyhogy szerencsére sikerült lebeszelnünk erről a szándékáról.

Innen már csak egy lejtő és egy sramlizenekar hangjai vezettek le Mogyorósbánya főterére. Némi keresgélés után begyűjtöttük az újabb kéktúra pecsétünket, megcsodáltuk a világháborús emlékművet, a kissé érdekes húsvéti díszítést, egy májusfát, egy húsító fagyi is belefért az időnkbe és még a buszt is elértük.

Majer Zsuzsanna, MKE

Úton a Kő-hegy felé

Nagy-Gete és Hegyes-kő a Kő-hegy szikláiról

Mogyorósbányán, háttérben a húsvéti dekorációval

Kéktúra kalandozás a Zemplénben

2022. augusztus (1) – 5 – 9.

Tavaly Zsuzsa és Tamás Encsen fejezték be a kék túra vándorlásukat, így ők idén onnan folytatták az utat a keleti végek felé, a kalandozók pedig ismét változatos létszámban és helyszínen csatlakoztak hozzájuk. Nagy segítség volt számunkra a Wehner Géza által ingyenes szállásként és depóként felajánlott sátoraljaújhelyi Kovács-villa, és a többi szálláshelyünket is problémamentesen tudtuk foglalni. A távok, a szintkülönbségek és a várak is nagyobbak voltak a tavalyinál, de ez senkit nem tántorított el a bejárásuktól.

Zsuzsa és Tamás már augusztus 1-jén kék útra lépett, jutalmul ők Boldogkő és Regéc várában is gyönyörködhetek. Tamás még a Hernádban is megmártózott, ezek szerint az nem száradt ki a nyári aszályban. Gyuri és én augusztus 5-én Sátoraljaújhelyen csatlakoztuk be hosszas vonatozás után. Az Alföldön a súlyos aszály jeleit nézhettük a vonatablakból, Szerencs után megváltozott a táj, errefelé már termő kukorica- és napraforgóföldeket láttunk, de a hegyek állandó napsugárzásnak kitett részein már ősziessen rőt színűvé váltak lombok. A Kovács-villa (kb. 3 km letérés a kék útról) tökéletes menedéket nyújtott a hőség elől a Váregy oldalában.

Gyuri a további túrák reményében a biciklijét is magával hozta (az megvárta őt a villában), velem pedig sajnos a migrénem is megérkezett, így augusztus 6-án a Sátoraljaújhely és Vágáshuta közötti szakaszt kihagytam.

Vágáshuta – Nagyhuta

Míg Zsuzsa, Tamás és Gyuri átmászták a kék út és Sátoraljaújhely között magasodó Nagy- Nyugodót, én busszal és stoppal érkeztem meg Vágáshutára. A többiek érkezéséig felfedeztem a falut, ahol magyar és szlovák feliratokat, hatalmas zászlókkal fellobogózott bezárt kocsmát (kiírás: „Anyu eladott Afrikában”), és egy nagy kihalt turistaházat is találtam. Sajnos boltot nem leltem a faluban, szerencsére lejjebb útba esett egy faházikó mini állatfarmmal és büfével. A térerő sem nagyon látogatott be a szűk völgybe, végül a büfé hölgyet kellett megkérnem, hogy hívja fel a csapatot, ami neki is csak az út közepének egy jellegzetes pontjáról sikerült, de végül mindenkét a büféhez navigáltunk. A hűsítő büfé-pihenő után már együtt fordultunk be a Hollós-patak völgyébe, ahol nagy meglepetésünkre vízzel teli patak és párás levegő fogadott. Ez csöppet lihegőssé tette az utolsó 100 méternyi szintemelkedést, de a következő lejtő után már Nagyhután voltunk.

Fellobogózott régi kocsma

Faház büfé a csapattal

Vízzel teli patak

A szállásuknál Veress Zoli, a lánya Gyöngyi, két unokája Zsombor és Szabolcs, valamint a tavalyi csapatból András várt bennünket. Csak a kék túra pecsétjét nem találtuk: bőszen kerestük érkezéskor, a pazar szarvaspörköltös vacsora után, és a reggeli indulás előtt is a fél faluban. Végül a szállásunkkal szemben leltük meg a közösségi ház kapufélfájára szerelve egy burjánzó bokor rejtekében, de csak akkor vettük észre, amikor már nekimentünk.

Nagyhuta - Füzér

Augusztus 7-én kilencen vágunk neki túránk legegyszerűbb szakaszának Vágáshuta és Füzér között, de a sík terep cseppet sem volt unalmas. Két kilométernyi aszfalttaposással kezdtünk, Kishutáig csodálhattuk a hegyeket, a régi házakat, pajtákát és pincesorokat. A kishutai büfé-pihenő alatt egy idősebb túrázó hölgy mesélt a környék nevezetességeiről és a megtett igen kemény túráiról, amivel mindannyiunk tiszteletét kívívta. A faluból kiérve a páfrányos Szuha-völgy, majd a bózsvai szikla és tó nyújtott látványosságot. Újabb pecsét begyűjtése után a falu felvégén kitarult a táj és egy zöld napraforgótábla mögött feltűnt Füzér vára és a Milic tömbje. Akik a vár bejárását is tervezték, azok előresiettek, az út pedig erdőbe fordult, ahol a csapat lassabban haladó fele meguzsonnázott. Kicsit tartottunk a következő szakasztól, mert minden szembejövő erős bozótharcról beszélt, és csak reméltük, hogy ha már ennyien keresztültörtettek rajta, akkor talán ösvényt tapos-

Csapat teljes létszámban (Gedeon Tamás felvétele)

Kishuta kisvasút állomása

Bölény

tak a gazban. De az előhadtól jött a felmentő telefon, hogy a bozótos szakasz mellett el lehet menni a már learatott földeken. Ebben csak egy nyúl zavart meg bennünket, illetve mi őt – hát a nyuszi nálunk jóval gyorsabban jutott át a szántóföldön. A Bózsva-patakon túl a régi vasút nyomán folytatódott a kék út, Füzérkomlós határában először egy legelésző bölénnyel szembesültünk, szerencsére kerítés mögött, ezután a régi vasúti töltésre kanyarodó kerékpárúton bicajok helyett a kisvasút emlékére kiállított dízelmozdonnyal találkoztunk a szemből beköszöntő füzéri várral együtt. A falu pataka bővizűen csörgedezett, még halak is úszkáltak benne! A faluból kifelé menet egy kecskenyáj is keresztezte utunkat, majd lábunk alatt aszfalttal, felettünk tűző nappal, jobbunkon legelésző tehéncsordával felmáztunk az Akasztó-hegyre, ahol a kőkeresztnél körpanoráma fogadott. Innen az utolsó kilométeren már a vár mutatta az utat. Füzérrre érve már csak a Koronaőr vendégházig kellett felmászni, itt pecsételés után remek szálláshely és vacsora várt bennünket. Az egyik szállásunk parasztház volt, aki nem ment fel a várba, az a tornác padjára „vénaasszony stílusban” kiülve élvezhette az alkonyati fényben pompázó várhegy látványát.

Füzér – Milic

Augusztus 8-án nagy várakozással indultunk a kék túra utolsó, Füzér – Kis-Milic – Nagy-Milic – Hollóháza szakaszának. A kék utat a váraljai parkoló után kacsaringósan vezették át a vár felé

tartó ösvények között, mondhatnám, hogy a legbutább módon festették fel a jelzést a választható lehetőségek közül. A kerülgetés nem jelentett nagy táv- és szintkülönbséget, párszáz méteres szakaszról van szó, inkább érthetetlen és bosszantó volt, főleg nagy zsákkal. A parkoló felől a lépcsőn túl induló egyenletes emelkedőn „tonyiránt” fel lehetett volna jutni a kiépített Vár-forrás érintésével a Senyánszki-rét útjelző tábláig és földkunyhóig, ehelyett fel kellett mászni a lépcsősoron, aztán kanyarogtunk az erdőben, a forrás után pedig egy puklit teljesen fölöslegesen kellett fel-le átmászni a kunyhó eléréséhez. A terepet ismerők biztosan nem így mennek fel, de mi híven követtük a kék jelzést.

Kárpótlásul innentől kilométereken át vízszintesre váltottunk, mivel a Csata-rétig a régi erdei vasút vonalán és rönkszállító autók által is járható földúton haladtunk.

A Csata-réti erdészház elhagyottan áll, a rét olyan kicsi, hogy azt hittük, legfeljebb bőgő szarvasbikák csatározhattak rajta, de a tájékoztató tábláról kiderült, hogy egy bujdosó kuruc és egy labanc egység találkozott és vívott meg itt egy ütközetet. Biztosan kicsi egységek voltak, egy nagyobb haderő még felsorakozni sem tudott volna.

Az erdészház előtti tűzrakó helynél erőt gyűjtöttünk, mert innentől vízszintesről függőlegesre váltottunk: a Nagy-Milicre tartó 562 m szintemelkedésből legalább 400 métert a további 1,8 km-es távon kellett megtennünk. Zoli és András 70 éves kor fölött, Szabolcs és Zsombor 15 éves kor alatt, és első nagyzsákos túráján mászta meg a

Induló csapat Füzéren

Vár-forrás (Gedeon Tamás felvétele)

Nagy-Milic (Gedeon Tamás felvétele)

meredélyt, de nagy lelkesedéssel és lendülettel haladtak. Számomra is ez volt a legmeredekebb emelkedő, amelyet valaha nagy zsákkal megmásztam, ilyen neves eseményt nem is siettem el, de hamarosan mind jó kedvvel tekintettük meg a Kis-Milicen épült kilátóból a körpanorámát. A kilátónál tűzrakóhely is épült padokkal. Itt egy kicsit megpihentünk, majd csatlakozva a Tolvaj-hegy oldalán ide érkező államhatárhoz, két országban járva érkeztünk meg a „nyitva tartó” Nagy-Milicre.

A csúcspont mellett bőszen kerekesztettük azt a jótét lelket, aki a szlovák információs tábla kiírása szerint itt 7-kor nyit (mit?) és 19-kor zár a hegytetőn az erdő közepén. A terepet néhány művész lelkületű turista által épített mini kőtorony is díszítette, Zsombor és Szabolcs elárulta, hogy ilyeneket ők is szoktak építeni, bár az itteni éppen nem az ő kezük munkája. Egyéb látnivaló nem akadt, mivel csúcstól körben erdő borítja, így tovább indultunk.

A kék túra utolsó 8 és fél kilométeres szakasza kellemes, árnyas lejtőkkel ajándékozott meg. Sajnos a közeli „László” – nevében tanya, valójában Károlyi-kastély régóta zárt terület, már a kék út is távolabb halad el, csak a bekötő utat érinti. Zoli (nyolcszoros kéktúra-járó) elmondta, hogy eleinte ő még a kastélyban szerezte az igazoló pecsétet. Én a 2009-es emlékeimben élő bekamerázott kaput és a közelében álló „Kérjük az államhatárra vonatkozó jogszabályok betartását” táblát emlegettem. Ez elég bizarr dolog volt az erdő közepén, a kamera még érthető volt, de itt túrázva biztosan

Érkezés Hollóházára

Csapat a kilométerkőnél (Gedeon Tamás felvétele)

Zsuzsa és Tamás (és Gyuri) a kék túra végén

nem az államhatárral kapcsolatos jogszabályon jár az ember esze, pláne az után, hogy kb. 2-3 kilométert eleve a határon gyalogoltunk (már 2009-ben is), ha ott nem volt fontos a jogszabály, akkor jóval beljebb ugyan mi jelentősége lehetett. Lehet, hogy már nincs is ott a tábla. Vagy retró relikviaként otthagyták?

Hollóháza, kék túra vége, Tengersizem

A Bodó-rétnél a távolban felrémlettek Kassa szélső házai, de a büfé már nem üzemelt (2009-ben itt még sztrapacskaéttünk), a pecsét is a házakon túli pihenőhelyre került, ahol elköltöttük utolsó közös uzsonnánkat. Innen Zoli családja és András előre siettek, mert ők Budapestre utaztak haza, és biztosan el akarták érni a vonathoz csatlakozó buszt Hollóházán. Mi lassabban haladtunk, de hamar elérkeztünk Hollóháza szélső házaihoz, itt egy másik csapat által „a közös kéktúrázás emlékére ültetett” fiatal diófa, egy csodás boltíves pince, egy gyönyörű díszfa és egy faházikóba költöztetett utcai kút fogadott, ahol lemoshattuk magunkról az út porát. Természetesen az Országos Kék Túra végpontján a kilométer-kőnél és az emlékműnél is többszörös fényképezkedés következett.

Egyszer valaki pontosan összeszámolhatná a kék túra kilométereit, mert a kövön 2009-ben 1128 km volt, jelenleg 1160 km van felfestve, az emlékművel szemben lévő táblán pedig 1168,7 km szerepel. Utoljára tán a „Másfél millió lépés” biciklikerekével mérték fel az utat, de azóta az útvonal is változott, és néha a terepen talált táblák is érdekes távokat mutattak. Gondoljunk tavalyi túránk „legrövidebb 500 méterére” vagy a Galyatető – Kékestető szakasz kétféle távjára az útiránytól függően, a Szentkút és Sámsonháza között fordítva mutató táblákról már nem is beszélve. Úgyhogy túrázó legyen a talpán, aki megmondja, hogy Zsuzsa és Tamás, akik most végére értek a kék útnak, pontosan mekkora távot gyalogoltak.

De a csapat másik felét így is utolértük, még egy jégkrémre is futotta az időnkéből, csak

ezután jött a busz, és búcsúzóul Sátoljajúrhelyig még közösen utazhattunk.

A csapat maradó fele másnap Sárospatakra utazott és kigyalogoltunk a malomkő-bányából kialakult tengersizemhez. A térképen „tanösvény” valójában poros földút, és egy másik poros földútba torkollik, amelyen ráadásul az autók is közlekednek a tengersizem felé. Itt legalább a kerékpárút már aszfaltborítású volt. Hegyekhez és erdőkhöz szokott szervezetünk nehezen viselte a terepviszonyokat, amelyet a parkoló aljában lévő büfé hirdetőtáblája is „szörnyű zord világ”-ként jellemezett. Innen még fel kellett mászni a hegytetőre bányatóhoz, de ott már az erdő árnyat adott. Tamás még egy via ferrata menetet is bevállalt a malomkő-tó szikláin között. A közeli kilátóban is körpanoráma fogadta Zsuzsát és Gyurit, sajnos a fotóapparátot lent hagyták az általam megőrzött csomagokban, úgyhogy oda még vissza kell menni fényképezni.

Visszatérve az állomásra nekem sajnos haza kellett vonatoznom, Zsuzsa és Tamás Sárospatak látnivalóit fedezte fel, Gyuri pedig a biciklijével még napokig járta a környéket.

A kihagyott észak-keleti szakaszokra később szeretettel várjuk a kalandkedvelő túrázókat!

Majer Zsuzsanna, MKE
fotók: Majer Zsuzsanna és
Gedeon Tamás, MKE

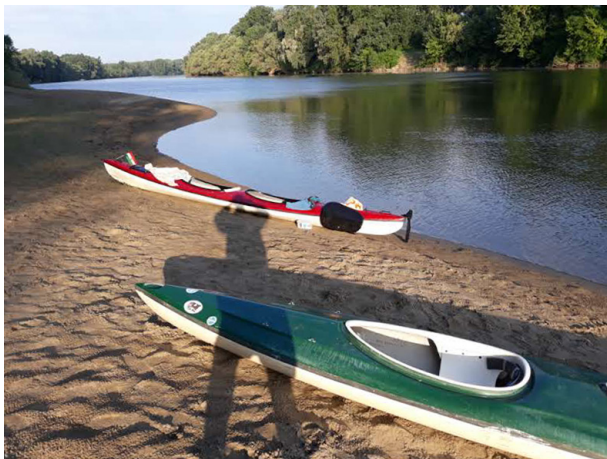
Által mennek én a Tiszán ladikon...

Négyen indultunk ezen a túrán a Tiszán Tuzsértől Sarudig: Diószegi Olga az énekes, Tamás Rita aki Drakula női változatban, mivel embervérrel foglalkozik, Méhes László Kárpátalja és Ukrajna szakértő, és jómagam, wegyúr, aki a posvány vizén is (t)úr.

Persze nem ladikkal, hanem kettes kajakokkal vágjunk neki ennek a kanyargós víziútnak. Személykocsi tetőcsomagtartóján szállítottuk a hajóinkat, mert a hajószállítatás manapság megfizethetetlen.

Tuzséron is van kijelölt kajak-kenu pont, de ez mindössze kaszált sátorhelyet és büfét jelent. Egy éjszakára azért megtette.

Szerettünk volna bevezni Szabolcsveresmarnál a 400 hektáros Rétközi tóba, de sajnos a zsilip az alacsony víz miatt le volt zárva. Pedig ez tó természetvédelmi terület, igazi madárpáradicsom, amit kevesen ismernek.

Tizsakanyár felé találta meg Laci táborhelyünket egy csodálatos homokzátonyon, mely fürdésre is kiváló.

Ilyen szép homokos partra egész utunkon csak itt leltünk. Általában meredek és sűrű csalános, bokros a part, ahol csak kényszerből köt ki a vízenjáró, de azt is megemlegeti.

Szürkült mire tábort vertünk, ilyenkor jön mindig a szúnyoginvázió. Mivel nem találtam meg a sátram rudazatát, kénytelen voltam az evezőket gúlnába kötni, és arra tettem a sátorponyvát. Ha erős szél kerekedett volna, biztos, hogy rám borítja az egészet. Reggel benézve az üres kajak végébe, még láttam valamit sötétleni. Hát ez volt a sátorrudazat!

Délre érkezünk Dombrádra. Na ez az igazi kajak-kenu kikötő! Lapos part, nagy sátorterület, étterem és büfé, WC, zuhanyzó és még faházak is kivehetők. Ilyen színvonalú táborhellyel máshol nem találkoztunk.

Itt ebédeltünk a vendéglőben, kiváló halászlévet kaptunk, de más ételek is csúcsmínőségűek. A főpincér egyedüli vendégeiként sokat megtudtunk erről a vidékről. Van, mikor 300 kenus is itt táborozik. De ekkor csak mi voltunk ott.

Amikor a főpincér megtudta, hogy sakkozni is szoktam, azonnal hozta a táblát és a figurákat, ő is játszik a helyi sakkcsapatbajnokságban, nem is akárhogy.

Olasz megnyitást játszottunk, éles változat született, időnként 4 tiszt is ütésben volt. Aztán egyszerűsödött az állás, nekem futópárom és lovam volt két bástya ellenében, ami jó esélyekkel kecsegtetett, de elszámoltam magam, és csak egy árva futóm maradt bástya ellenében és gyalogok, ezt az állást már nem lehetett megmenteni, feladtam. Izgalmas parti volt.

Tiszabercelen is különleges élményben volt részünk: megnéztük az 1870-ben megépített a Felső-Tisza vízgyűjtőterület belvizét átmenelő műemlék szivattyúházat. A monumentális szivattyút a két feketeszénrel fűtött gőzkazán által termelt gőz hajtotta. Korának kiemelkedő csúcstechnikája látható 30 000 liter/másodperc teljesítménnyel szépen rekonstruálva, mely akár még üzemképessé is tehető. Jelenleg már egy utóbb épített villamos szivattyúház helyettesíti a régit.

Ezen a napon a vármegye nevét is adó Szabolcs községig eveztünk. Az Árpád-korban megyeszékhely volt, Kifejezetten szép község, megnéztük a 950 táján épült földvárát, a 11.századi templomát, ahol Olga elénekelte a „Tebenned bíztunk eleitől fogva” zsoltárt. Megtekintettük a Mudrány-kúriát, melynek

egykor Móricz Zsigmond is vendége volt, itteni élménye alapján írta az „Ebéd” című novelláját.

Innen indulva Laci hajójáról elveszett a kormány forgócsapját tartó műanyag hüvely, mely ragasztva volt a hajótestre, innen kezdve lapáttal kellett kormányoznia.

A kanyarokban fel-feltűnt Tokaj hegye az adótoronnyal, hol előttünk, hol mögöttünk. 50 kilométeren keresztül játszott a bujócskát velünk.

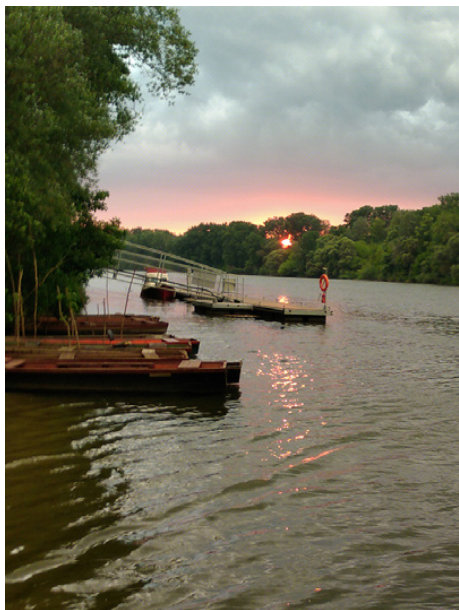
Tokajnál nem álltunk meg, az ottani nevezetességekhez és borkóstoláshoz legalább egy egész nap kell.

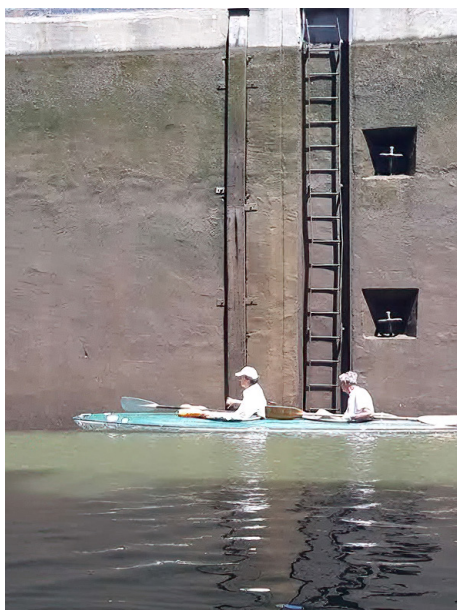
Mikor Petőfi itt meglátta a Tiszát, így fohászkozott: „Uram, nem lehetne ezt a nagy vizet borrá változtatnod?”

A folyó a Tiszalöki vízierőmű duzzasztása miatt már alig folyik. Itt láttuk legintenzívebben a tiszavirágzást esténként, de az egész csak 3 napig tartott.

Végre itt láttunk mást is evezni, 8 kajakos fiatal itt edzett és találkoztunk egy magányos kajakossal is.

Fogalmunk nem volt, hogy át tudunk-e zsilipelni, az átemelés pedig igencsak hosszú lett volna. A zsilipkamra előtti kikötőhelyre eveztünk, ott volt kiírva, hogy zsilipelés 10-11 óra között van, ami már fél órával elmúlt. Kerestük a személyzetet, elénk jöttek ketten. Elmondták, hogy már fél éve próbaüzemben működnek, de hibás a szerkezet. Ám csupán a mi kedvünkért most azonnal és soron kívül minket átzsilipelnek, azután a javításig szünetelni fog a zsilipelés.

Így is történt, délre már elhagytuk az erőművet. Óriási mázli!

Következő állomásunk Tiszadob volt, ahol nem a szokásos drótkötéllal vezetett komp az átkelő alkalmatlanság, hanem egynyomsávú pontonhíd van, melyen a pallóterítés miatt dübögve haladnak át a járművek. 1,5 m magasságig lehet alatta átbujkálni, hajók részére pedig szétszedik. De túl alacsony vagy magas víznel, itt is a mellette lévő komp a megoldás.

Tiszadobon az elegáns, romantikus stílusú Andrassy-kastélyt szerettük volna látni, de felújítás alatt van, olyan kerítéssel elzárva, hogy még kívülről sem lehet látni semmit.

A Sajó befolyása alatt táboroztunk. Itt már feltűnt Tiszaújváros a jellegzetes erőművi téglakémerőivel. Tiszaszederkényből lett Leninváros. De íme a példa, hogy Vlagyimir Iljics sem él örökké, 21 év után Lenint megtagadva Tiszaújváros lett belőle.

Ároktón találtunk még egy kellemes kikötőhelyet büfével.

Tiszafürednél érkeztünk a Tisza-tóhoz. A gátórház mellett találtunk jó sátorhelyet, kapunk vizet és megnéztük itt is a szivattyúházat.

Én innen 2 átszállással vonattal mentem Debrecen-Nyíregyháza útvonalon Tuzséra vissza az autóért, miközben társaim még a Tiszafüred–Poroszló–Sarud útvonalon eveztek a Tisza-tavon.

Visszaérkezésem után Sarudon felpakoltuk a hajókat és este érkeztünk haza. Megtettünk 198 km-t. Ezt a vizitúrát még folytatnunk kell leginkább a Tisza-tótól indulva lefelé legalább Szegedig.

Weszely György, MKE

**fotók: Diószegi Olga, MKE
Méhes László, MKE**

Góbi a csodák birodalma

Góbi sivatag, Mongólia

Egyike volt a bakancslistámon szereplő utaknak. Ebben az évben 2022. júniusában megvalósult ez az álmom. A Góbi a csodák birodalma. Mongólia déli és Kína északi részén terül el. A sivatagokkal gyakran társított képektől eltérően a Góbi inkább kövekkel, mint homokkal borított. Összesen mintegy 3%-át képezik homoksivatagok, felszínét inkább a végtelen sziklamezők, félsivatagok, kanyonok, hegységek határozzák meg.

Számos magyar Közép-Ázsia kutató – többek között Kőrösi Csoma Sándor, Vámbéri Ármin és Stein Aurél – ezen a vidéken vélte felfedezni őseink hazáját.

A sivatag kialakulását az esőfélhőket felfogó Himalája okozta, gátolva a csapadékképződést. Így esőárnyék-sivatagnak is nevezhető a Góbi. Éghajlata rendkívüli hőmérséklet ingadozásokat mutat. Ezt megtapasztaltuk! Nappal nagyon meleg volt, éjszakára a jurtát be kellett fűteni, de hajnalban már így is fáztunk.

A Góbiiban több ezer éve élnek nomádok, akik megtanultak alkalmazkodni a sivatag szélsőséges klímájához, a hatalmas napi hőingadozáshoz. A tél és a nyár tekintetében is jelentősek az eltérések. Nyáron perzselő 38°C, télen fagyos -25°C, ami az Antarktisz után a világ leghidegebb sivatagává teszi.

Az itt élő emberek élete nem könnyű, mert az állatokat minden évszakban el kell látni. Amikor a nyár nagyon száraz és nem tudnak az állatoknak takarmányt gyűjteni télre és a tél is hidegebb az átlagosnál, akkor nagyon sok állat éhen pusztul.

Általában nincsenek nagy havak, de mivel a hőmérséklet télen sem emelkedik 0°C fok fölé, így a hó megmarad tavaszig.

Területét 1 300 000 km²-re becsülik. Utak, útjelző táblák nincsenek. A közlekedés nem egyszerű. Néhányszor mi is eltévedtünk.

Nehéz út volt, nagyon örülök, hogy végig tudtam csinálni. A fotók, remélem megmutatnak valamennyit a Góbi sivatag szépségéből.

Gál Cecília

A forgalom nem nagy, jó ha két autóval találkozol fél nap alatt

Ha nem tetszik az út, kezdhetsz egy másikat

Baga Gazriin Chuluu. Kirándulni, barangolni lehet a gránitsziklákon, melyeket az időjárás formált évezredekken át. Ez a gránitkő zóna 1768 m tengerszint feletti magasságban egy gránitkanyont alkot, amely a sztyepp szívében emelkedik

*Tsagaan Suvarga a Mongol Grand Canyon! Színei kiemelkedőek kora reggel és este
A sziklák talaja sokféle ásványt tartalmaz. Ennek eredményeként az egész sziklaterületet
lenyűgöző élénkpiros, narancssárga és sárga színű rétegek borítják*

*Ezek a sziklák festői formáik és szépségük miatt nagyon népszerűek a látogatók körében.
Sok látogatót vonzanak szerte a világból. Az ázsiai tenger több mint 90 millió évvel ezelőtt
hozta létre ezeket a csodálatos sziklákat*

30-60 m magas, 400 m hosszú, színes mészkőképződmény, egykor az óceán feleke volt. Tengeri kőületeket és kagylókat lehet találni a területen

A Yolyn Am-völgy, Keselyűk-völgye egy mély és keskeny szurdok. Nem jut be a napfény, ezért jeges marad június végéig. Több millió évvel ezelőtt alakult ki a völgy. A Góbi-sivatagban kevés csapadék esik. A Yolyn Am azonban mély jégmezőjéről híres. A jégmező tél végére eléri a több méter vastagságot, és több kilométer hosszú. A völgyet 1965 óta nemzeti rezervátumként védik, majd 1993-ban a nemzeti park része lett

A Khongori homokdűnék területe több mint 965 négyzetkilométer. Magasságuk 80 és 200 méter között változhat. A helyiek „éneklő homoknak” nevezik, mert amint a homok a szél miatt megmozdul, érdekes hang keletkezik. A homokdűnék folyamatosan változtatják alakjukat a szél hatására, és a színüket is, ahogy a fény intenzitása napközben változik

A környék nomád lakossága tevék, lovak és kecskék tenyésztésével foglalkozik

Bayanzag - lángholó sziklák. Az üledékes homoksziklát okker és vörös színük miatt nevezték el „lángholó szikláknak”. Magasságuk 20 és 50 méter között változik. Ezen a területen találta meg a Roy Chapman Andrew amerikai paleontológus a világ első dinoszaurusztojás-fészkrét és több mint 100 megkövesedett dinoszaurusz maradványát. A „lángholó sziklák” becenév a homokkő-sziklák vörös vagy narancssárga színére utal, ami főleg naplementekor érvényesül legjobban

Történelmi barangolások elnevezésű túra „munka” bejárásán készült fotókat láthatunk. Évezredek emberi nyomait kerestük Attila királyunk ez idáig alig említett, feltételezett sírja környékén. Ó-Szajla település honlapja nevezetességei között azt hirdeti, „Attila-domb: a helyi legenda szerint a domb alatt van eltemetve Attila, a nagy hun király”. A hivatkozás szerinti jegyzet egy „A legendáról beszámoló magánlevél”, mely linkre kattintva hibaüzenet érkezik. Talán, ez a valamiért eltávolított pdf dokumentum fokozni fogja a túra iránti érdeklődést.

Az erősen időjárás függő kirándulás a Kárpát Egyesület, Eger honlapján elérhető – 2023. évi program tervezetében lesz pontosítva.

A történelmi barangolás *Novák Csaba* ötlete és iránymutatása szerint fog megvalósulni, amely földtörténeti érdekességekre is felhívja a figyelmet. Útvonal: *Sirok Bükköszéki elágazás – Nyírjes-tó – Darnó-hegy – Határ-tető – Ó-Szajla – Nagy-Halom (Attila-halom) – vissza Sirokba*. Táv: 11 km, szint: 300m.

Egerből Sirok elérését tömegközlekedési busszal terveztük, a gépkocsival érkezőknek a COOP parkolója ajánlott. A túra innen fog indulni.

